

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:
Egy évre . . . . . 6 ft — kr.
Fél évre . . . . . 3 ft — kr.
Negyed évre . . . . . 1 ft 60 kr.

Egyes szám ára 4 kr.
Hétfői szám 2 kr.

Megjelen minden hétfőn délelben, szerdán, pénteken és vasárnap reggel.

Felélős szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

Szerkesztőség:
Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája, Kaszincegyetren.
Telefon szám 119.

Kiadóhivatal:
Kosuth-utca, Vojnich palotában
Telefon szám 42.
Nyitvatartás soroankint 20 krajczár.

Eötvös a magyar orvosokról.

Alig néhány nap előtt olvastam Eötvös Károlytól rövid két-három tárczahasábra menő vádiratot. — Eötvös az ország leghíresebb védője, mint vádló? — Nincs ebbe csudálni való. Nem is mondta el ezt a vádbeszédét valamelyik szűk törvényszéki teremben; hanem megírta az „Egyetértés”-ben — a vonal alatt, abban a csevegésszerű tárczasorozatban, melyet ha nem mindenki, nagyon nagyon sokan olvasnak az országban.

A magyar orvosokat vádolja meg a híres criminálista: nyíltan és erősen!

Száz meg száz magyar orvos van most városunkban. Harminczadik vándorgyűlésüket itt tartják a magyar orvosok és természettudósok. Ószinte lelkesedéssel fogadtuk őket, örömmel üdvözlöttük és nagy érdeklődéssel nézzük működésüket.

A tudomány és a hazaszeretet szent ígeit hirdetik már több, mint hatvan év óta. Megérdemlik üdvözlésünket, lelkesedésünket s megérdemlik az egész ország általános rokonszenvét.

És Eötvös Károly azt mondja, hogy a magyar orvosoknak „nincs öntudatos hazafiságuk!”

Nagyon-nagyon erős vád ez. Hacsak tizedrészté: illeti a magyar orvosoknak: megdöbbenő.

Nincs öntudatos hazafiságuk a mi orvosainknak? Lehetséges volna ez? Nem, nem szolgáltak rá ilyen súlyos vádra.

Dr. Chyzer Kornél a tegnapi diszközgyűlésen Poór Imre felett tartott emlékbeszédében az ötvenes évek orvosairól szólva, mintha igazat adott volna Eötvös Károlynak, a ki így kiált fel: *ha a kórház és gyógyszerház, a bonczoló terem és a temető meghagyott szívében valami érzést: az az érzés csak Bécshez vonza őt. A bécsi tudomány, a német nyelv, az osztrák felfogás, a bécsi tanárok!*

És a magyar orvosoknak ez a fajtája még most sem pusztult volna ki? Nem!

„A magyar orvosoknak német nyelvű szakhirlapjuk van Bndapesten.”

Tehát a fő és székváros orvosait illeti a hazafiatlanság vádja leginkább.

Ebben a században utolsó vándorgyűlését tartják a magyar orvosok most — itt tartják minálunk Bácsmegeye fővárosában, hol a német szó teljesen idegen, hol még a bécsi lókupecznek is magyarul kell tudnia, mert másképp nem beszél vele senki, még az alkusza sem; itt tartják szaküléseiket, itt hirdetik a magyar tudomány előrehaladottságát: szívteljük meg Eötvös Károly szavait, — talán szükséges is, de mindenesetre érdemes a megszívlelése.

„Magyar orvosok pusztítják a magyar fürdőket!”

Ezt bizonyítgatja Eötvös. És sok igaza van.

„A magyar orvos betegjének osztrák fürdőt ajánl.”

Miért? Azt feleli Eötvös: „Mert ő is olyan okos ember akar lenni, mint a bécsi orvos.”

Orvosaink Bécsbe küldik betegeiket tanácskozni, pedig évtizedek óta a bécsi orvosok és tanárok se egyenként, se összesen nem állanak fölülte a budapesti orvosoknak.

Ez a vidéki orvosoknak szól különösen. És Eötvösnek igaza van.

Szívtelje meg hát a vándorgyűlés Eötvös Károly szavait, vegyék fel itteni programjukba ezt a pontot is, hogy egyetlen orvosra se lehessen mondani azt, hogy öntudatos hazafisága nincs.

És hisszük, hogy elérjük azt is, hogy az a jobb módu vidéki magyar, kit házi orvosa tanácskozni küld valamely tanárhoz, nem megy tovább Budapestnél — és az a budapesti tudós tanár nem küldi a beteget a magyar haza határára túl.

Az orvos kongresszus ünnepélyes megnyitói ülése.

(Második nap. 1899. augusztus 27-én.)

Az ülés megnyitása.

Az új gymnasium épülete tegnap délelőtt méltó felszentelést nyert. A tudomány hivatalos bajnokai, az ország kiváló nagy tudósai szentelték fel magas színvonalon álló meg-

nyitói beszédekkel s tudományos előadásokkal.

A díszes új épület második emeletének nagytermében, amelynek akusztikája kitűnő és a mely külső csiny dolgában is nagyon sikerült, nyitották meg a magyar orvosok és természetvizsgálók a XXX-ik vándorgyűlést.

A díszterem már 11 óra előtt megtelt ünnepi ruhába öltözött distingváltságú hölgy- és úri közönséggel és a nagy zöld aszfalinal helyet foglaltak a kongresszusak budapesti és szabadkai bizottságai és pedig Schmausz Endre főispánunk elnöke alatt dr. Chyzer Kornél, dr. Nurićsán József, dr. Genzerich Antal, dr. Horváth Géza, Ruffy Pál, dr. Entz Géza, dr. Kertész Sándor, Pavlovićs Simon, Mamusich Lázár, dr. Békeffy Gyula, dr. Csillag Károly, Jablonov József, dr. Réffy Jenő.

Pont 11 óra volt, a mikor Schmausz Endre főispán és Dr. Chyzer Kornél a terembe érkeztek. A közönség lelkes éjjezéssel fogadta őket. Schmausz Endre főispán szép üdvözlő beszéddel nyitotta meg az ülést. Beszéde egyrészt üdvözlő volt, a melynyel a városukba érkezett tudósokat meleg szavakban, mint a város vendégeit fogadta, — másrészt tartalmas körvonalozása volt annak a feladatnak a melyet a vándorgyűlés ez alkalommal is maga elé tűzött. Hátára érzi magát kötelezve ugyanmond ez a város, a melynek közegészségi intéstitúciói csak javulni és haladni fognak attól a nagy szellemi apparatustól, a melyet Magyarország tudósainak színe java városunkba hozott, ezen intéstitúcióknak, és különösen Pálcs fürdőnek haladását jelent ez a vándorgyűlés. A 19 századnak reánk nézve igazán szép befejezése ez az ünnep a mely a tudomány csarnokában itt lefoly. Beszédének további részében ugyyszólván teljes szakszerűséggel foglalkozott az orvosi tudományok haladásának kérdésével és nagy ügyességgel alkalmazta az általános orvos tudományok haladás kiváló mozzanatait, városunk speciális közegészségi viszonyaihoz.

A lendületteljes beszéd melegérsű szava jó és kedves benyomást gyakoroltak a jelen voltakra és élénk éjjenzés közepette adta át főispánunk a szót Mamusich Lázár polgármesternek.

Üdvözlések.

A főispán beszédének elhangzása után Mamusich Lázár városunk polgármestere Szabadka város nevében üdvözlötte a vándorgyűlést rövid szavakban. A főispánnak beszéde után ugymond fölőleges újból tolmácsolni azt az örömet és megízeltelést, a mely a várost ez alkalommal érte és csak arra reflektált hogy a mint az imént elhangzott: Szabadka városa egy fejlődésben levő város új intéstitúciókkal, de van mégis egy nevezetes régisége és ez a szabadkai vendég-szeretet. Az a vendég-szeretet nem fog kihalni soha. Mely háláva

köszöni a vándorgyűlésnek itteni működését. Szavait élénken megélték.

Utána *Haverda Mátyás* gymn. igazgató üdvözölte a város. Köszönetet mond azért, hogy ilyen nevezetes tudományos gyűléssel szentelték föl az új gymnasiumot, a mely ezentúl is a tudományok kultusának csarnokául fog szolgálni. (Éljenzés).

A titkári jelentés.

Nuricsán József olvasta fel ezután a nagy gyűlés előtt a titkári jelentést. Előadásában érintette azt, hogy ez a nagygyűlés az első a melyet a délvidéken tartanak. A legutóbbi vándorgyűlés Trencsénben volt és a választmány szerencsésen választott akkor a mint az eredmény is mutatja, amikor ez alkalommal Szabadkát választotta. A titkári jelentésből tudta meg a közönség, hogy a Kovács József emlékéremet a szabadkai nagygyűlés *Chyzer Kornél*nak ítélte oda az imént elhangzott emlékbeszédért. Ez idő alatt változások történtek a tiszti karban és *Lakits Ferenc* titkár helyébe *Dr. Nuricsán József*, — *Poor Imre* helyébe *Dr. Generzich Antal* választották meg. A temesvár-buziási pályadíj 100 aranya *Dr. Feuer Nándornak*, a Nagyvárad városa 100 aranya *Dr. Lovassy Sándornak* — a biharmegyei orvos gyógyszerész egyesület 150 frtja megtoldva a központi választmány 150 frtjával *Dr. Farikas Jenőnek* lesz kiadva a munka elkészülte után. *Maurer* főispán 200 forintos pályadíjért pedig *Dr. Konrád Jenő* pályázik.

A vándorgyűlés következő halottjairól emlékezett meg: *Dr. Schröder Gyula*, *Dr. Schweinmer Ernő Lajos* egyetemi tanár, *Dr. Bécsi Gedeon* temesvári kórház igazgatóról.

Titkári jelentését következő szavakkal fejezte be: „Óhajjuk és reméljük, hogy vándorgyűlési intézményünk a jövő században is úgy induljon mint a mely fényesen fejezi be e században működését.“ Szavait a közönség megélték.

A Kovács-emlékérem.

Beszéde után *Schmausz Endre* főispán ünnepélyesen átadta *Dr. Chyzer Kornél*nak a vándorgyűlés által neki egyhangulag megítélt emlékéremet.

Dr. Chyzer Kornél megköszönte az őt ért kitüntetés, de tekintettel arra ugymond, hogy érdemtelennél őt a kitüntetés, mert a szabályzatok szerint az érmet csak tudományos értekezésként lehet valakinek odaitélni, ha az illető ilyen értekezlet tartására megbízatást nyer: az érmet ezennel a szabadkai muzeum részére följárja és csak azt kéri, hogy azt örök időkre megőrizzék.

Élénk tapsviharral köszönte meg a jelenvolt nagy közönség is az ajándékot és első sorban *Mamusich Lázár* polgármester a város nevében, majd pedig *Farikas Zsigmond*, mint a közkönyvtár és muzeum elnöke ebben a minőségben köszönte meg az érmet kijelentve, hogy azt gondos őrizet alatt fogják tartani.

Az emlékérem a következő feliratot tartalmazza: Egyik oldalán *Dr. Kovács Gyula* domborművű mellképe van, körülötte pedig:

„Magyar orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlése *Dr. Kovács József* emlékének“ a másik oldalán a tudomány, dicsőség, elmulás és gyógyászat emblémái között álló táblán „XXX. vándorgyűlés Szabadkán 1899.“

Ezután *Dr. Békeffy Gyula* tett jelentést arról, hogy kik vesznek részt a kongressuson. Ezek pedig a következők:

A magyar tud. Akadémia. (Képviseli *Dr. Chyzer Kornél*.)

A magyar nemzeti muzeum. (Képviseli: *Dr. Hourdth Géza*.)

Kir. magyar természettudomány társulat. (Képviseli: *Entz Géza*.)

Budapesti orvos egyesület. (Képviseli: ugyanaz.)

Balneológiai egyesület. (Képviseli: *Dr. Bosányi Géza*.)

Budapesti tud. egy. orvoskari tan. egy. (Képviseli: *Dr. Generzich Antal*.)

Kolozsvári tud. egy. orvoskari tan. egy. (Képviseli: *Dr. Szabó Dénes*.)

Budapest székes főváros.

Baja város.

Selmecz-Bélabánya bányavárosok, Magyarországi gyógyszer. egyesület.

Emlékbeszéd *Dr. Kovács József* és *Poor Imre* fölött.

A vándorgyűlésnek nagy tiszteletben álló elnöke *Dr. Chyzer Kornél* szép szavakban köszönte meg azt az előzékeny fogadtatást, amelyben Szabadka városa a vándorgyűlést részesítette.

Ezután pedig emlékbeszédet tartott *Dr. Kovács József* és *Poor Imre* fölött. A *Dr. Kovács József* fölött tartott emlékbeszéd nemcsak pontos és hu életrajza volt a nemrég elhunyt nagy hírű sebésznek, hanem olyan alapos és igaz kritikája volt *Kovács* egész életműködésének, a melyt csak olyan ember írhat meg, a ki egyrészt személyesen évek hosszu során át ismerte az elhunytat, másrészt pedig olyan szaktudással és élettapasztalattal rendelkezik, mint a fölolvasó. *Kovács Józsefről* három irányban emlékezett meg az ünnepi beszéd, mint orvosról és sebészről, aki büszkesége volt és marad örök időkre a magyar tudomány, a melyet oly színvonalra emelt, hogy a külföld is elismeréssel adózott működése iránt — mint a vándorgyűlések működésének nagy előmozdítójáról, a ki ugyszólván meg erősítette ezt a nagy hivatásu intézményt — mint tanárról és hazafiról, a ki egész generációkat nevelt föl a magyar tudomány. A szép előadásnak mégis legérdekesebb része az volt, a melyben *Dr. Chyzer* az elhunyt sebész sajátos egyéniségéről emlékezett meg és amikor kritika tárgyává tette azt az általános felfogást, a mely *Kovács József*et professori tisztségűsége miatt kísérete.

Kovács a szigorú orvosok valóságos réme volt, mindazonáltal *Dr. Chyzer* nagyon szépen demonstrálta azt, hogy ennek végső oka *Kovács*nak nagy mértékben kifejlődött igazság érzetében és kötelesség tudatában keresendő. *Kovács* nagyon is meggondolta azt, hogy ki az, a kit Jorvisi késsel az emberiségnek neki eresztenei lehet és vaskövetkezetességében utjáról őt nem tudta letélni sem a szigorú haragja sem tanártársainak jó tanácsa, sem pedig a hírlapíróknak sokszor kiméltetlen támadása.

Ugyancsak ilyen kiváló szaktudással és kritikai tehetséggel emlékezett meg a híres orvos-tanáról az orvosi kör alapítójáról és a magyarországi orvosok társulási eszméjének egyik kiváló harcászáról *Poor Imréről*. *Dr. Chyzer* mindkét beszédét a jelen voltak nagy figyelemmel hallgatták meg. Élénk éljenzéssel és sűrű tapsviharral jutalmazták meg *Dr. Chyzer Kornél* előadását.

Az első tudományos felolvasás.

A megnyitó ülés első fölolvasását *Dr. Entz*

Géza műegyetemi tanár tartotta meg „A megifjodás tünényéje az állatországban“ című tudományos értekezletével.

A nagy közönség, amely eleinte azt hitte hogy a szakszerű tudományos értekezlet inkább csak a szaktudósokat fogja érdekelni, nagyon kellemesen volt meglepve, amikor a tudós tanár előadása nemcsak érdeklődést keltett, hanem valósággal le is kötötte a figyelmet gyönyörű nyelvezetével és igazán szellemes modorával, melylyel az megírva volt. Rendkívül érdekes tudományos észleletet tárt ki a fölolvasó és sok helyen humoros epizódokkal tudta fűszerezni thémáját. Nemcsak a szaktudomány, de a laikus közönség is gyönyörrel hallgatta a megifjodás tünényeit. Maga a théma is tehát nagyon ügyesen volt megválogatva és mindenképen beleillett a program keretébe. Az ősz tudóst, a ki genialitásával töndökölt, szünni nem akaró éjzenzéssel és tapsviharral jutalmazták meg.

A minden tekintetben fényesen sikerült megnyitó ülést *Schmausz Endre* főispán délutáni 1 órakor befejezettnek nyilvánította.

A díszbéd Palicsán.

Az orvos kongresszus tagjai és az érdeklődők százai a nagygyűlés befejezése után *Palics* fürdőhelyre mentek, a hol nagy ebédre készültek. A villanyos kocsi alig győzték magukba fogadni a kiránduló nagyszámú közönséget és körülbelül egy órányi időt vett igénybe a míg a közönség csoportonként bejutni tudott. *Palics* az érkező vendégeket *Dr. Réjfy Jenő* palicsi fürdő orvos fogadta s üdvözölte. Beszédére *Dr. Chyzer Kornél* válaszolt, kinek szavaiból különösen figyelmet keltett az az elismerő nyilatkozat, a melyet *Palics* fürdőnek gyógyhatásáról tett. Az összes hasonló magyarországi fürdők között ugymond gyógyhatás tekintetben *Palics* vize első helyen áll. Az üdvözlő beszéd elhangzása után megkezdődött az ebéd. A palicsi nagvendéglő teraszszzerű ebédője teljesen megtelt a banketten résztvevőkkel.

A bankettezők között nagy számban voltak a hölgyek is. A hölgyek során élén láttuk *Dr. Chyzer Kornél* né urhölgyet is, a ki férjével együtt főispánunk vendége. Az ebéd, melyen 300-nál jóval többen vettek részt kitűnő volt és kedélyes vig hangulatban csörömpöltek a tányérok és azon bizonyos és már ismert fogás után indultak meg a iósztok. Az első felköszöntőt *Schmausz Endre* főispán mondotta fölséges királyunkra, a melyet az egész közönség állva hallgatott végig. Felköszöntőt mondtak még *Dr. Chyzer Kornél* *Schmausz Endre* főispánra, *Mamusich Lázár* polgármester a vándorgyűlés tagjaira, *Buffy Pál* országgyűlési képviselő *Mamusich Lázár* polgármesterre. *Agh* tanár a vándorgyűlés szabadkai tisztviselő karára, *Major Ferenc* képviselő a hölgyekre. A bankett körülbelül délutáni 5 óráig tartott, a mikor a vendégek legnagyobb része a közönséggel együtt a sport egyet versenyeihez elisietett.

A mai nap eseményei.

Ma délelőtt 8-kor már együtt voltak a tudósok, hogy a közös megnyitó ülésen részt vegyenek. Az ülést *Dr. Chyzer Kornél* elnök nyitotta meg. Azután az egyes termekbe vonultak, a hol a következő szakfelolvasásokat tartották meg:

A sebészi szakosztályban:

Az orvos sebészi szakosztályon *Dollinger Gyula* dr. egy. t. tartotta a „Féregnyújtványlob“ról szóló előadást. A nagyszámú hallga-

lóság élvezettel hallgatta a tudós tanárnak szakszerű fejtegetéseit. Előadásának tartalom gazdagsága, gyönyörű szónoki formája elragadtatta hallgatóit, kik lelkes éljenzéssel és tapsviharral köszönték azt meg a kiváló professornak.

Utána Lévy József dr. tartott felolvasást a fent említett baj sebészi kezeléséről. A fiatalabb gárda ezen tagja nagyon sok dicséretet érdemel szakszerű felolvasásáért.

Utána Winternitz A. dr. olvasott fel a féregnyújtvány szöveti szerkezetéről és a nevezett bajt előidéző káros hatányokról jól át gondolt, alapos készülségre mutató dolgozatot.

Hozzászólott még a tárgyhoz Genersich Antal dr. e. t. különösen Dollinger Gyula dr. e. t. szavaira reflektálva. Hamarosan érdekes vita fejlődött ki közöttük s a véleménykülönbségek barátságos modorban végzett megbeszélések által tisztázódtak.

A társadalmi osztályban

Ruffi Pál országgyűlési képviselő nyitotta meg az ülést valóban magas röptű előadásával a »közigazgatás és a szegény ügy« czímen. Az előadás tartalmára Viola fővárosi tanácsnok reflektált. Ruffi képviselő szavai mély benyomást hagytak hátra a hallgatóság lelkében. Indítványozza, hogy a vándorgyűlés kebeléből indítassék meg a mozgalom jótékony intézeteinek vállvetett működésének szervezésére Dr. Kuthy Dezső budapesti mag. tanár szövege a tárggyhoz a legmelegebb elismerés hangján.

A délelőtti előadások 1 órákor értek véget, délután lapunk zártakor még folynak.

Ma este a nemzeti kaszinó dísztermében Geöcze Sarolta a »materializmus s idealizmus« ról tart előadást.

A holnapi program.

Holnap 29-ikén reggel 8 órákor a nagyválasztmány ülést tart, melynek tagjai az állandó központi választmány tagjain kívül, a helyi bizottság tagjai és a hétfői szaküléseken megválasztott bíráló bizottsági tagok is részt vesznek 8 és 1/2 órákor az egyesített orvossebészi szakosztály tart ülést, amelyen Dr. Dollinger Gyula »az epekövek gyógykezeléséről« fog beszélni. Az ezután széjjel való 3 csoportban még pedig: a *belgyógyászatban* Kuthy Dezső, Bossányi Béla, Epstein L. és Fischer Jakab orvos doktorok; a *sebészin*: Tuszkaik Odón, Huber Alfréd, Csillag J., Dierner Gusztáv, Berger L. orvos doktorok; a *közegészségügyin*: Pajor Sándor, Hankó Vilmos, Szánthó Manó, Farkas Kálmán orvosdoktorok fognak előadást tartani.

A természettudományi szakosztály

9 órákor kezdődő ülésének előadói: Daday Jenő, Hanutz István, Lakits Ferencz, Lendl Adolf, Mocsári Sándor és Nuricsán József egyet. tanárok tartanak előadást.

A társadalmi szakosztály

9 órákor kezdő ülését. Előadói: Thuróczy Károly, Burlik Győző, Tihanyi Mór és Váli Dezső doktorok.

A délután 3 órákor tartandó sebészeti előadás előadói: Szenes Zsigmond, Váli Ernő, Halász Henrik, Zwilling Hugó, Borbély Samu és Popper Mór.

Este a gymnasium fizikai termében Wittmann Ferencz műegyetemi tanár az elektromosság köréből fog kísérletekkel illusztrált előadást tartani.

A „Fővárosi Lapok“ Szabadkáról.

Az illusztrált lap a »Fővárosi lapok« az orvoskongresszus alkalmából képekkel illusztráltan hoz közleményt Szabadkáról. A fényesen kiállított szépirodalmi lap legutóbbi számát az olvasóközönség figyelmébe ajánljuk. Érdekes vezércikkben emlékezik meg a »Budapesti Napló« is a kongresszusról.

Különfélék.

Doktornő Őnagysága.

Az orvoskongresszusnak mindenesetre a legérdekesebb vendége Dr. med. Thomson Emilia gyakorló orvosnő Ő Nagysága.

A tudós hölgynek nem volt terhére London városából idáig elzarándokolni, hogy jelen lehessen azoknál a felolvasásoknál, amelyek a Röntgen X. sugarakkal foglalkoznak.

Tudósítónk tiszteletet tett a tudós Ő Nagyságánál s bármennyire nem akarunk indíkrétek lenni azzal, hogy a tudós hölgy életkorát eláruljuk, nem vélünk udvariatiannak lenni, ha 35 éven felülinek mondjuk.

A tudós doktornő Dr. Jutassy József budapesti orvos kísérletében jött városunkba — és nemcsak érdeklődik Jutassynak magas színvonalon álló előadása iránt, de elakarja tanulni az X. sugarakkal való gyógymodot. Jutassy e téren a legmagasabb rekordot érte el, ugy hogy még Londonban is ismeretlenek azok az ügyességek, a melyekkel a a Röntgen sugarakat kezeli.

Furfangos mesterség ez, annyi bizonyos. A kozmetika (szépsézt), különösen a szépség-hibákban szenvedő arczbőr javítása) terén nagy jövőjük van a Röntgen sugaraknak. A szakállas hölgyeket megszakállataitja — sőt maholnap hivatva van főakretenni a borbélyművészetet, mert ugy leszedi a szőrt az arczról, hogy többé soha ki nem hajt.

Jutassy már egy pár embert Röntgenével ugy megborotvált, hogy soha többé borbélyhoz nem kell menniök. Ezt az ügyességét akarja eltanulni a tudós lady.

— A „Bácskai Hírlap“ az orvoskongresszus tartama alatt este 6 órákor jelenik meg naponként. Ez idő alatt a láára kivételesen 2 krajczár.

— Kinevezés. Báró Vojnits István főispán Szabó M. hály titeli gyakorló ügyvédet vármegyei tiszteletbeli főügyészé, dr. Ivánkovits Pál n.-palánkai és Kármán Sándor szablyai gyakorló ügyvédeké vármegyei tiszteletbeli alügyészekké nevezte ki.

— A „Bács Bodrogh vármegyei orvosi fiók szövetség“ gyűlése. A „Bács-Bodrogh vármegyei orvosi fiók szövetség“ tegnap délután 3 órákor Palicson tartotta meg évi rendszeres közgyűlését. A közgyűlésen mintegy 20 bácsmegeyi orvos vett részt. A gyűlést az alelnök Dr. Schossberger almási orvos nyitotta meg. Pavlovics Simon elnök helyébe elnökül Dr. Hadasi János választatott meg. A közgyűlés legfontosabb tárgyát a megyei orvos díjazás kérdése képezte. Határozatba ment dr. Rényi József indítványára, hogy a megyéhez memorandumot nyújt be az egyelet, amelyben a beteglátogatási díjak felemelését kérélemzik. Egy másik indítvány amelyet Dr. Bartik Győző tett meg azt czélozza, hogy a községi orvosok ne kötelezessenek a trachomások összeírására — mivel a nép mindig

ellenszenvel veszi ezt a dolgot. Dr. Holländer pénztárnoknak jelentése után a közgyűlés a felmentvényt megadta.

— Csőd. Kriszhaber Adolf szabadkai l. kos és bej. kereskedő ellen a szabadkai kir. törvénytörök elrendelte a csődöt. Tömeges gondnok Dr. Majoros Adolf ügyvéd, helyettes Somogyi János topolyai ügyvéd. Bejelentés f. é. okt. 2 Felszámolás okt. 23-án.

— Mennyit hazudnak a Drayfus perben. Csvárts Iván városunk egyik nagytehetségű számtudósa (a bunyevác parasztok között nagyon jó fejszámoló) a napokban kiszámította, hogy mennyit hazudtak eddig a Drayfus perben Számadásának alapja az, hogy Franciaországban a katonai rendfokozat nagyságával mértani haladvánnyal arányosan hazudnak. Igy míg egy közlegény egyet hazudik addig a francia százados 3689-et hazudik, a tábornok pedig 269854-et. E képzeltelbe ő tehát, hogy milyen rettenetes nagyszámú eredményre jutott Csvárts. Számítása szerint az ő-szes eddigi hazugságok száma: 98765463019; — ez nem is úbrás mert egy vállomásban 50 hazugság is van. Arra azonban nem vállalkozott Csvárts, hogy a francia írásszékértők hazugságait is kiszámítsa, mert itt olyan eredményre kellett volna jutni a számadási kulcsa szerint, hogy lapunknak külön mellékletet kellett volna adni, ha a számadási eredményt közzétenni akartuk volna.

— Estély Kishegyesen. A kishegyesi tanuló ifjuság jól sikerült estélyt rendezett f. hó 27-én este Papp János vendéglőjében. Felolvasást tartottak és szavakat adtak elő nagyszámú közönség előtt, a mit vig táncmulatság követe. Az estélyen befolyt 50 frt tisztajövedelmet a főzöltő alapnak adományozták a lelkes rendezők.

— Véres verekedések. A tegnapi búcsú két nagyobb szabású verekedést hozott. Egy korcsmában Vojnics János és Fazekas Ferenc vasuti lakatosok együtt mulattak. Egy kicsit be is voltak csipve, a mikor a korcsmába három legény minden ok nélkül megtámadta őket, Vojnicsot fejbeverték, ugy hogy rőtön elborította a vér, Fazekast pedig a bal szeme fölött megszurtták. A teitesek megszöktek. Az előhívott mentők a sebet bekötözték és a beteget orvoshoz küldték. A másik verekedés már nagyobb volt. Tegnap este 9 órákor a halasi uton hátúiról orvul megtámadta valaki Kollár Pál fodrász segédet és ugy vágta fejbe egy bottal, hogy eszméletlenül összeesett. Ugy feküdt ott vérében ma reggel 7 óráig beszélni sem tudott, senki sem mert hozzányulni. Végre telefonáltak a mentőkért, a kik bekötözték a sebet és lakására vitték. Később azonban miután sebe nagyon súlyos a kózkórházba vitték.

— Villamos vasuti baleset. Szombaton este 9 órákor a villamos vasutal a palicsi uton baleset történt, amennyiben egy átjárónál két ökröt elűrt. Az egyik azonnal kiadta páráját. Még tegnap délután is ott láttuk az uton az ökröt egy kocsi feltevé, rendőrségünk talán intézkedhetett volna, hogy elszállítsák.

— Uj magyar gyár. Minden tekintetben gyarapodása a magyar gyariparnak az az uj sodrony-szövet, fonat- és kerítésgyár, amely az utóbbi félesztendő alatt a főváros egyik látványossága lett. Az Üllői ut 48-dik szám alatt levő telep tulajdonosa és vezető Haideker Sándor, a ki szakmájába már régen nevet szerzett magának. Azok, a kik megtekintették mintagyűjteményét és átnézték az adandó alkalmakra készített költségvetését és ezután szükségleteiket az uj gyárban szerezték be, valamennyien nagy meglepéssel mon ják, hogy ezáltal nemcsak a hazai ipar iránt tartozó kötelezettségüknek tesznek eleget, hanem egyszersmind a legűdösebben képviselték a saját érdekeiket is, jutányos áron kitűnő gyártmányoknak jutottak a birtoába.

Országos és nemzetközi verseny Palicson.

Második nap. (Augusztus 27.)

A palicsi sport-egyleti versenypályán nagy élénkiség uralkodott tegnap délután, a nézőtér zsúfolásig megtelt uri és hölgyközönséggel, o.t láttuk városunk társadalmának színjátékát, az itt időző tudósok is megtekintették az érdekes versenyeket és elismeréssel nyilatkoztak a látottak fölött.

A versenyek lefolyása a következő volt:

1. **Nemzetközi országos kerékpár verseny** (Szabadka—Zenta és vissza). 1. Szárits János (Sz. S. E.) 3 óra 50 perc, 2. Papp Ferencz (M. T. K.) 3 óra 55 perc, 3. Straub István (Zentai K. E.) 3 óra 56 perc. Első arany érem és tiszteletdíj, második és harmadik ezüst érem.

2. **Országúti nemzetközi gyaloglás.** (Zenta—Szabadka.) 1. Sztantics György (Sz. S. E.) 4 ó. 24 p., 2. Bredl Sándor (M. A. K.) 4 ó. 30 p., 3. Sorgó Mihály (M. U. E.) 4 ó. 47 p. Első arany érem és tiszteletdíj, másodiknak ezüst érem és tiszteletdíj, harmadiknak ezüst érem.

Délután 3 óra.

3. **2000 m. megnyitó kerékpárverseny** 1.

1. Pap Ferencz (M. T. K.) 2. Till Viktor (Szeg. Kerékp. Test. Kör). Első ezüst, második ezüst, harmadik bronz érem.

4. **100 yardos síkfutás.** 1. Gruber Gyula (Sz. S. E.) 2. Wagner Zoltán (Sz. S. E.) 3. Peágits Sándor (Sz. S. E.) Első és második ezüst, harmadik bronz érem.

5. **Súlydobás.** 1. Sáfrány Ferencz (Sz. S. E.) 10 m. 17 cm. 2. Grüber Gyula (Sz. S. E.) 9 m. 50 cm. 3. Neummer József (Szeg. Tor. E.) 9 m. 14 cm. Első és második ezüst, harmadik bronz érem.

6. **1000 m. kezdők kerékpárversenye.** 1. Rézmáoyi Antal (Sz. S. E.) 2. Knócz Béla (Sz. S. E.) 3. Erdélyi Zoltán (Sz. S. E.) Első és második ezüst, harmadik bronz érem.

7. **Távolugrás.** 1. Grüber Gyula (Sz. S. E.) 6 m. 21 cm. 2. Zulyevits Antal (Sz. S. E.) 6 m. 4. cm. 3. Peágits Sándor (Sz. S. E.) Első, második ezüst, harmadik bronz érem.

8. **Szertornázás.** 1. Horváth Boldizsár (M. A. E.) 2. Pétesics Kala (Sz. S. E.) 3. Kohn Armin (P. T. E.) Első és második ezüst, harmadik bronz érem.

9. **200 m. senior kerékpár verseny.** 1. Dr. Mamuzsits Bódog (Sz. S. E.) 2. Zambelli Károly (Sz. S. E.) 3. Vuics István (Z. K. E.) 1. és 2. ezüst, harmadik bronz érem.

10. **Egy negyed angol mérföldes futás.**

1. Wagner Zoltán (Sz. S. E.) 2. Peagics Sándor (Sz. S. E.) 3. Ruda Győző (III. ker. Tor. és Vívó E.) 1. és 2. ezüst, harmadik bronz érem.

11. **Egy angol mérföldes gyaloglás.** 1. Patáki Oszkár (Sz. S. E.) 2. Párdics István (Sz. S. E.) 3. Bredl Sándor (M. A. C.) 1. és 2. ezüst, harmadik bronz érem.

12. **5000 m. kerékpár főverseny.** 1. Papp Ferencz (M. T. K.) 2. Till Victor (Szeg. K. T. K.) 3. Csenky Sándor (Szeg. K. T. K.) Első ezüst érem és tiszteletdíj, második ezüst, harmadik bronz érem.

13. **Rudugrás magasba.** 1. Gauser F. Jakab (M. A. C.) 3 m. 4 cm. (az országos record 9 cm.-rel javítva), 2. Gönczi (M. A. C.) 2 m. 80 cm., 3. Rózsa Lajos (Sz. T. E.) 2 m. 80 cm. Első és második ezüst, harmadik bronz érem.

Végverseny. 1. Till Victor (Szeg. K. T. K.) 2. Knócz Béla (Sz. S. E.) Első ezüst, második bronz érem.

A versenyek 7 órakor fejeződtek be, azután Piukovits József egyleti elnök kiosztotta a díjakat, végül pedig táncmulatság volt.

Meg kell még említenünk, hogy a verseny rendezése körül *Matkovits Miklós* művezetőt nagy érdem illeti meg. —a.

Képes levelező-lapokból kiváló vagy választék.

Mária Terézia-parkreszlet

Képes levelező-lapokból kiváló vagy választék.

Összes

iskolakönyvek

író és rajzszerek

legalkalmasabb beszerzési helye

Heumann Mór

könyv-, zenemű-,
papír-, író- és rajzszerekkereskedése

Szabadkán.

Főtér, Rádits-féle ház.

Koncz Annát,

ki Palicson 1883. évben született, hozzátartozói keresik.

Kiknek esetleges tudomásuk van holt-tartózkodásáról, kiadóhivatalunkkal tudatni szíveskedjenek.

Olcsó kerítések!

Haidekker Sándor

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

BUDAPESTEN, VIII. kerület, Üllői-ut 48. szám.

Gyárt és szállít: gép- és kézi-sodronyfonatokat, tuskés sodronyt, pánthuzalt: erdők, vadaskertek, baromfi-udvarok, gazdasági telkek, kertek, gyümölcsösök, szőlők stb. bekerítésére *olcsó árak* mellett. Nyaraló-, park- és erkélyracsokat, valamint csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat vaskeretes sodronyfonat és kovacsolt vasból: ugyiszintén díszes virágágy- és gyeperítésüket és favédő-kosarakat. Továbbá föld és kavicsrostákat, szőlőbogyózó rostákat, magtáráblakrostélyokat, szikrafogókat, gabonaválasztó-hengereket, valamint régi választóhengereknek új sodronyköpennyel való ellátását, Rostaszöveteket és fonatokat szeleltörstákk 1

Árjegyzékek és költségvetések ingyen.

Jutányos és pontos kiszolgálás.